

חַת־ת לַיּוֹם רַבִּיעִי פְּרֻשֵׁת וְאַרְא כ"ט טַבַּת, ה'תשפ"א

מעוניינים להקדיש לזכות יקירכם? צרו קשר kidschitas.he@gmail.com

חֲמֵשׁ / רַבִּיעִי עִם רִשִׁי

מִשֶׁה וְאַהֲרֹן מִתְחִילִים אֶת שְׁלִיחוֹתָם לְהוֹצִיא אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם. הֵם קִבְּלוּ הוֹרָאוֹת מִפְּרֻטוֹת מֶה' כִּיצַד עֲלֵיהֶם לְדַבֵּר עִם פְּרַעֲהוּ. הַיּוֹם לּוֹמְדִים עַל הַסִּימָנִים שֶׁה' נֹתֵן לְפְרַעֲהוּ לְהַיּוֹכַח שֶׁה' הוּא הָאֱלֹקִים. הַיּוֹת שֶׁפְּרַעֲהוּ לֹא שׁוֹמֵעַ, הוּא מְקַבֵּל אֶת הַמַּכָּה הָרִאשׁוֹנָה – מַכַּת דָּם. וְאַז מַכָּה שְׁנִיָּה – צַפְרָדַע.

ה' אָמַר לְמִשֶׁה וְלְאַהֲרֹן דַּבֵּר נֹסֵף לְפָנָי שֶׁהֵם הוֹלְכִים לְפְרַעֲהוּ, כִּיצַד יוֹכִיחוּ לְפְרַעֲהוּ שֶׁה' בְּאֵמַת שְׁלַח אוֹתָם. מִשֶׁה צָרִיךְ שְׁאֲהֲרֹן יִזְדַּק אֶת הַמַּטֵּה לְרַצְפָּה, וְהַמַּטֵּה יִהְיֶה לְנַחֵשׁ.

מִשֶׁה וְאַהֲרֹן הִלְכוּ לְפְרַעֲהוּ מוֹכִנִים לַעֲשׂוֹת בְּדִיוֹק מֶה שֶׁה' אָמַר לָהֶם לַעֲשׂוֹת. כְּשֶׁפְּרַעֲהוּ בִקֵּשׁ מֵהֶם לְחֹלֵל נֶס בְּדֵי לְהַרְאוֹת שֶׁהֵם בְּאֵמַת נִשְׁלַחִים מֵאֵת ה', אֲהֲרֹן הִשְׁלִיךְ אֶת הַמַּטֵּה עַל הָרַצְפָּה וְהוּא נִהְפֶּה לְנַחֵשׁ. בְּרַגַע שֶׁהֵנִס נִגְמַר, הַנַּחֵשׁ הִפָּךְ שׁוֹב לְמַטֵּה.

הַקּוֹסְמִים שֶׁל פְּרַעֲהוּ יָכְלוּ לַעֲשׂוֹת אֶת אוֹתוֹ דַּבֵּר עִם קִסְמֵי הַטְּמָאָה שֶׁלָּהֶם! כָּלֵם הִשְׁלִיכוּ אֶת הַמַּטוֹת שֶׁלָּהֶם, וְהֵם נִהְפְּכוּ לְנַחֲשִׁים.

מֶה שֶׁקָּרָה הוּא **שֶׁהַמַּטֵּה** שֶׁל אֲהֲרֹן אָכַל אֶת כָּל הַמַּטוֹת שֶׁלָּהֶם, וְאַפִּילוּ לֹא נִהְיָה גְדוֹל יוֹתֵר! זֶה הָיָה נֶס, שֶׁהֵם לֹא יָכְלוּ לְחֹלֵל וְכֹךְ הוֹכַח שֶׁה' הוּא הָאֱלֹקִים.

אֲבָל כְּמוֹכֵן, פְּרַעֲהוּ הָיָה עֹקֵשׁ וְלֹא הִקְשִׁיב לְמִשֶׁה וְלְאַהֲרֹן בְּכָל אֶפְסוֹ.

לְכֹן ה' שׁוֹלַח אֶת הַמַּכּוֹת לְהַעֲנִישׁ אֶת פְּרַעֲהוּ עַל כֹּךְ שֶׁהוּא לֹא שׁוֹמֵעַ בְּקוֹל ה', וְכַדִּי לְגַרֵם לוֹ לְשָׁנוֹת אֶת דַּעְתּוֹ...

מַכַּת דָּם: לְפָנָי הַמַּכָּה הָרִאשׁוֹנָה ה' אָמַר לְמִשֶׁה וְלְאַהֲרֹן לְהַזְהִיר אֶת פְּרַעֲהוּ בְּדֵי שֶׁתִּהְיֶה לוֹ הַזְדַּמְנוֹת נֹסֶפֶת לְחֹזֵר בְּתִשׁוּבָה. ה' אָמַר לָהֶם לְפָגֵשׁ אֶת פְּרַעֲהוּ בַיָּאוֹר, בְּבִקְרָה, כְּשֶׁהוּא הוֹלֵךְ בְּסִתְרָה לְהַתְפַּנּוֹת בְּדֵי שֶׁהוּא יוֹכֵל לֹמַר לְאִנְשִׁים שֶׁהוּא כְּמוֹ ה' שֶׁלֹּא צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת דְּבָרִים שְׂאֵנִשִׁים רְגִילִים עוֹשִׂים! הֵם צָרִיכִים לְהַזְהִיר אֶת פְּרַעֲהוּ שֶׁהוּא לֹא שׁוֹמֵעַ, ה' יִרְאֶה לוֹ שֶׁהוּא הָאֱלֹקִים! ה' יַעֲשֶׂה שֶׁכָּל הַיָּאוֹר יִהְיֶה לְדָם (מִכֵּיּוֹן שֶׁהַמִּצְרַיִם הִתְפַּלְּלוּ לַיָּאוֹר, זֶה גַם יוֹכִיחַ לָהֶם שֶׁהַעֲבוּדָה זָרָה שֶׁלָּהֶם הִיא טְעוּת).

הַיּוֹת וְהַיָּאוֹר הִצִּיל אֶת מִשֶׁה כְּשֶׁהוּא הָיָה תִינוֹק בְּתֵבָה, ה' אָמַר לְמִשֶׁה שְׁאֲהֲרֹן יָכֵה אֶת הַמִּים בְּגִלְגַל שְׂאֵנִחֵנוּ צָרִיכִים לְהַרְאוֹת הַכֹּרֶת הַטּוֹב כְּשֶׁמִּישֶׁהוּ אוֹ מִשֶׁהוּ עוֹזְרִים לָנוּ. וְאַז כָּל הַמִּים שֶׁל מִצְרַיִם יִהְפְּכוּ לְדָם.

מִשֶׁה וְאַהֲרֹן עָשׂוּ אֶת מֶה שֶׁה' אָמַר לָהֶם, הֵם הַזְהִירוּ אֶת פְּרַעֲהוּ בְּמִשְׁךְ שְׁלוֹשָׁה שָׁבוּעוֹת, אֲבָל הוּא

לא הקשיב. אהרן הכה במי היאור, וכל המים במצרים הפכו לדם. האנשים יכלו לחפר ולמצא בעמק בארות עם מים חיים. בדרך הזו המצרים יכלו לראות שהם צריכים להפסיק להתפלל ליאור.

חלק מהקוסמים של פרעה, עשו קסם של טמאה והפכו את המים מהבארות לדם, ופרעה החליט שמשנה ואהרן פשוט עשו קסם. הוא לא רצה להאמין שזה מה! והחליט להתעלם ממה שמשנה ואהרן אמרו לו.

המכה הזו נמשכה שבוע.

מכת צפרדע: מיד אחרי שהסתיימה מכת דם, ה' אמר למשה ולאהרן להזהיר את פרעה על המכה השנייה, צפרדע.

הם צריכים לומר לו: "שלח את עמי, אם לא, ה' ישלח צפרדעים בכל מקום בארץ מצרים! הם יכנסו קודם כל בארמון שלך ואחר כך לכל מקום... אפלו לתוך הגוף של האנשים!"

אחרי שלושה שבועות, ה' אמר למשה שאהרן צריך להרים את ידו עם המטה על המים של מצרים, והצפרדע תעלה. אהרן עשה כן, וצפרדע גדולה יצאה מתוך היאור. המצרים הכו אותה ויצאו ממנה המון המון צפרדעים. הקוסמים של פרעה, גם הם עשו צפרדע שיצאו ממנה הרבה צפרדעים, פרעה שוב החליט שהמכה הזו היא רק קסם והתעלם מה'.

פרעה רצה שהצפרדעים יעלמו לכן אמר למשה ואהרן שהוא ירשה ליהודים ללכת אם הם מתפטרים מהצפרדעים. משה שאל מתי הוא רוצה שהצפרדעים יעזבו. פרעה ענה, מחר! בגלל שהוא חשב שזה קסם, ולקסם לוקח זמן. משה הסכים להתפלל שהצפרדעים יעלמו כדי להראות לפרעה שה' הוא האלקים!

תהלים / יום כ"ט לחדש, פרקים ק"מ-קמ"ד * קמ"ה-ק"נ

היום מסיימים את כל התהלים! היות וישנם רק 29 ימים בחדש טבת, אומרים היום תהלים ליום כ"ט וליום ל'.

ישנם חמשה פרקים מאד מיוחדים בסוף של ספר התהלים, שבהם דוד המלך אומר דברים נפלאים על ה'! הצדיקים שלקטו את התפלה, הפכו את הפרקים האלה לחלקים המרכזיים של פסוקי דזמרה, החלק בתפלה בו אנחנו משבחים את ה'. בעצם, אם למישהו אין מספיק זמן לכל התפלה, הם צריכים לומר לפחות את הפרקים האלה.

הפרק הראשון מביניהם מתחיל במלים: "תהלה לדוד" – שיר על ידי דוד המלך, ומכאן ולהבא כל אחד מהפרקים מתחיל ומסתיים במילה- הללויה. הרבה אנשים קוראים לחלקים האלה בתפלה "הללויות"

הפסוק האחרון בתהלים הוא: "כל הנשמה תהלל י-ה הללויה" – כל נשמה משבחת את ה'! הגמרא אומרת שהמילה נשמה יכולה להקרא גם במשמעות של נשימה. לומדים מכאן שעלינו להודות לה' על כל נשימה! למרות שאומרים תודה לה' רק בזמנים מסויימים, עלינו לזכר להודות לה' על כל נשימה כל הזמן.

תניא / לקוטי אמרים פרק י"ח (כ"ט טבת שנה פשוטה)

מתחילים ללמוד ענין חדש בתניא, אותו נלמד בפרקים י"ח-כ"ה.

הקדמה: עד כה, האדמו"ר הזקן למד מהי עבודת הבינוני ושזו עבודה של כל יהודי. למדנו שהתפקיד העיקרי של הבינוני הוא לשלוט באפן קבוע על התנהגותו והדרך לעשות זאת היא על ידי התבוננות.

האדמו"ר הזקן הדגים לאיזה סוג התבוננות היהודי זקוק. במחצית השניה של חלק זה בתניא, נראה סוגים אחרים של התבוננות שעוזרים שהנשמה תהיה חזקה ובריאה ותמיד תנדא שהגוף יתנהג כפי רצון ה'.

לדגמה, יהודי צריך לחשוב כיצד, למרות שה' ברא עולם כה נפלא, עם דברים גשמיים מדהימים, מלאכים נשמות ועולמות רוחניים שאיננו יכולים לראות, בהשוואה לגדלותו האמתית של ה' לכל זה אין שום משמעות כלל!

ועם כל זה, בחר ה' לקחת את גדלותו ולשים אותה בתוך התורה שאנו לומדים והמצוות שאנו מקיימים, כאן בעולם הזה הגשמי. לכן שום דבר בעולם אינו בערך או שווה להזדמנות ללמד תורה או לקיים מצוה!

זכירת דברים אלו תגרום לנו להחליט את החלטות הנכונות כל הזמן ולא ללכת אחר התאוות של הנפש הבהמית. תמיד נבחר ללכת בדרכי הנפש האלוקית, לקיים מצוות ולהתמקד במה שבאמת חשוב.

למדנו גם שזמן מיוחד להתבוננות הוא במהלך התפלה, ואם זה נעשה כראוי הנפש הבהמית תהיה כל כך משפעת מזה עד שתפיל עליה תרדמת ולא יהיו עוד הפרעות לנפש האלוקית- ממש כמו צדיק.

הבעיה היא באשר אין אפשרות להתבוננות. ההתבוננות שנעשתה קודם עדין עוזרת על ידי שמחזקת את הנשמה ומשאירה סימן במהלך הזמן שבו אין מתבוננים. אולם איננה פועלת תמיד באופן חזק דיו כדי להשפיע על החלטות שלנו.

האדמו"ר הזקן עומד להעניק לנו כלי שבו משתמשים כדי להחליט את החלטות הנכונות ולהתמקד בשליחות שלנו כאן בעולם אפילו בזמנים בהם אין אפשרות להתבוננות.

כעת, ולמשך שמונת הפרקים הבאים, האדמו"ר הזקן ילמד דבר חשוב ביותר זה לוקח אמנם שמונה פרקים כדי ללמד זאת אבל ברגע שנדע את זה, קיום מצוות מתוך חיות ונתינת כל מה שיש לנו, יהפך להיות פשוט כמו להדליק את מתג האור! אנחנו רק נצטרך להזכיר לעצמנו על משהו שכבר קיים אצלנו והחיות ומסירות הנפש שלנו יצאו מיד לפעל.

ההסבר הזה מבוסס על מאמר קצר (ווארט) של האדמו"ר הזקן המצטט ב"היום יום" ובהרבה מאד שיחות של הרבנים: א ייד, נישט ער וויל און נישט ער קען זיין אפגעריסן פון דעם איבישטער" – יהודי בטבעו אינו רוצה ואינו יכול לעשות משהו נגד רצונו של ה'.

נראה, שהדבר היחיד שיכול לגרום ליהודי לעבור עברה זו רוח שטות, ומחשבה של היצר הרע שמשכנע שמה שעושים כעת איננו נגד רצון ה'.

ברגע שמבחינים שזהו תרוץ של היצר הרע, ויודעים שכל דבר שעושים חשוב בקשר שלנו עם ה', לא נוכל לעבור שום עברה! לשם כך, אין אפילו צורך בהתבוננות, יש צורך רק בתזכורת של האמת.

יש צורך להתקין כמה דברים קודם, וללמד איך לחבר את "המתג" בראש, אולם אז הוא יפעל ברגע שנצטרך אותו. עלינו ללמד עוד על טבעו של היהודי, ומהי רוח השטות של היצר הרע, יחד עם משגים נוספים שיעזרו לנו להשתמש בכח הזה כדי לנצח את היצר הרע בכל פעם!

הבה נתחיל:

לכל יהודי יש "אהבה מסתרת" – אהבה נסתרת לה'. זה משהו שיש לכלנו מובנה בתוך הנשמה שלנו.

בטח קבלתם משהו מההורים שלכם- אולי את צבע השיער שלהם או כשרון שירה, או טעם לאכל מסים! אנחנו מקבלים אהבה מסתרת מהאבות שלנו, ההורים של כל היהודים!

האבות אהבו את ה' עד מאד. הם היו בטלים לה', קימו כל מה שה' אמר ואף פעם לא עשו דברים סתם כך כדי לשמח את עצמם. בגלל זה ה' נתן להם שכר- אהבת ה' שלהם תהפך למשהו שיהיה תמיד אצל הילדים שלהם ותמיד יחישו אותה. זו הסבה שלכולנו יש אהבה מסתרת, - אהבה נסתרת לה'.

האהבה המסויגת היא חלק מהנשמה שלנו ונקראת החכמה של הנשמה.. ואל תדאגו אם אתם לא מבינים למה הכוונה.. אנחנו נבין עוד יותר מחר בעזרת ה'!

היום יום / כ"ט טבת

העבודה של היהודי - החסיד היא להביא ליבטיקייט- אור התורה לתוך העולם.
כיצד עושים זאת?

כמוכן עלינו להתנהג בעצמנו בחסידים. אולם, לא די בכך, עלינו ללמד יהודים אחרים להתנהג כמו חסידים ולהביא ליבטיקייט- אור לעצמם בהתאם. אנו צריכים לעזור לאנשים להבין שלמוד תורה וקיום מצוות בשלעצמו אינו מספיק. יש לעשות זאת בחיות ואת החיות הזו מקבלים באמצעות התפלה בדרך שהחסידות מלמדת אותנו.

ספר המצוות / מצוות עשה ע'

המצוה היומית היא אותה מצוה כמו אתמול.
מצוות עשה ע'- אם אדם אינו בטוח שעבר עברה, עליו להביא קרבן שנקרא אשם תלוי.

רמב"ם / הלכות שגגות פרקים ו', ז', ח'

ברמב"ם של היום לומדים על הקרבנות שעל האדם להקריב אם עבר עברה בשוגג.
פרקים ו'-ז': הפרקים האלה מלמדים את ההלכות אם אדם שכח שמשהו הוא עברה ועבר עליה פעמים רבות. האם הוא צריך להקריב קרבן עבור כל פעם שעבר את העבירה או רק פעם אחת כנגד כל הפעמים ששכח?
פרק ח'- הרמב"ם מלמד על קרבן אשם תלוי - אם אדם לא בטוח שהוא עבר עברה שצריך להקריב עליה קרבן חטאת (עברה שעונשה ברת אם עברו עליה במזיד) אלו הן ההלכות המפרטות את המצוה היומית מספר המצוות.

דרכי החסידות / מסירות נפש

בתנאי, התחלנו ללמוד על הפח המיוחד של מסירות נפש שקיים אצל כל יהודי. הנה ספור על מסירות נפש שספר הרבי המהר"ש.
במשך שנים רבות ברוסיה הייתה גזרה קשה מאד שנקראה גזירת הקנטוניסטים. נערים יהודים צעירים נחטפו ונלקחו לשרת בצבא שנים רבות.
למרות שלא היו להם הזדמנויות רבות ללמוד תורה, הנערים היקרים הללו ידעו שהם יהודים. הצמח צדק היה נוהג לבקר מפעם לפעם קבוצות של החילים האמיצים האלו כדי לעודד את רוחם. באחת הדרשות שלו אמר "אדם צריך למסור את נפשו כדי שלא לוותר על יהדותו אפילו אם הצאר בכבודו ובעצמו אומר לך להמיר את דתך, עליך למסור את הנפש ולא לשמוע בקולו".
אחד החילים ששמע את דברי הרבי הצמח צדק היה ימאי בשם שמעון לוין שנלקח ממשפחתו לצבא בגיל צעיר מאד. הוא היה חיל מצטין ואהב את תפקידו בימאי. כלם התרשמו ממנו לטובה והחילים שהיו איתו בפלוגה נהגו לכנותו שמעון בודרי - שמעון האמיץ. לשמעון נתן תפקיד בכיר במפקד בחיל הים הרוסי, בבסיס צבאי ליד הים השחור.

יום אחד הגיעו לבסיס חדשות חשובות- הצאר בעצמו עומד להגיע לבסיס הצבאי! הצאר היה האדם בעל הסמכות והעצמה הנרחבת ביותר בכל המדינה והחילים מאד התרגשו ונלחצו. לכבוד הצאר החילים נקו והבריכו כל פנה בבסיס. הם תכננו אפילו מופע מיחד. כחלק מהמופע מפקד הבסיס היה עתיד להכריז שאחד מהמפקדים יעשה משהו אמיץ במיוחד לכבוד האורח החשוב שהגיע לפתחם. כשכלם צופים בו בנשימה עצורה, שמעון לוין נעמד בתחתית התורן של הספינה הגבוהה ביותר בים. ללא הפסקה הוא טפס עד לגבה וצלל לתוך המים. הוא שחה חזרה לחוף והשתחוה בפני הצאר הצאר התלהב - "שמעון בודרי, ברצוני להעניק לך עטור כבוד בחגיגה מחר". ביום למחרת כאשר מפקדים בכירים רבים ואורחים נכבדים צפו בו, הצאר הכריז: "שמעון בודרי, בגלל המופע האמיץ שהראת לנו אתמול, אני ממנה אותך לאלוף ומפקד חיל הים הרוסי". שמעון אמר בשקט אבל אני יהודי, ולפי חקי רוסייה, אסור לי להגיע לתפקיד בכיר יותר מאשר מפקד". הצאר היה מאד מפתע ומביש ואמר לו "אין בעיה, תמיר את דתך ונמנה אותך כעת לאלוף!" שמעון ענה במהירות: "ראשית עלי לחזור על המעשה האמיץ שעשיתי אתמול" הוא עלה וטפס שוב לראש התורן הגבוה ביותר. כשעמד שם הכריז בקול רם שכלם יוכלו לשמוע הוד מלכותך, במשך שנים עשרה שנים שרתתי בחיל הים הרוסי ואני אוהב את תפקידי. אבל יותר חשובה מזה העבודה שאני יהודי. תמיד שמרתי שבת וכשרות בכל השנים האלו. אני לא אפסיק לעולם להיות יהודי. לעולם לא אעזב את ה'. שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד". הוא צלל שוב לעמק הים אולם בפעם הזו לא עלה מהמים. הוא הקריב את חייו על קדוש ה', כדי שהצאר לא יוכל להכריח אותו לותר על יהדותו.